

MAJLIS AKREDITASI UKUR BAHAN (QSAC)
LEMBAGA JURUUKUR BAHAN MALAYSIA

MAKLUMAN KHAS QSAC #2-2020:

Panduan Pengendalian Program Ukur Bahan Pendidikan Tinggi
Semasa Dan Pasca Perintah Kawalan Pergerakan

PENDAHULUAN

1. Lembaga Juruukur Bahan Malaysia (LJBM) merujuk kepada kenyataan **Advisory Note No.4/2020 – Panduan Pengendalian Program Pendidikan Tinggi Semasa dan Pasca Perintah Kawalan Pergerakan** yang dikeluarkan oleh **Agensi Kelayakan Malaysia** (Malaysian Qualifications Agency, MQA) serta turut merujuk kepada **Kenyataan Media Kementerian Pengajian Tinggi (KPT)** bertarikh **27 Mei 2020** berkenaan **Pengendalian Aktiviti Akademik Di Kampus Institusi Pendidikan Tinggi Semasa dan Pasca Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)** yang memaklumkan bahawa semua aktiviti pengajaran dan pembelajaran (PdP) hendaklah dilaksanakan secara dalam talian sehingga 31 Disember 2020 dan semua aktiviti PdP secara bersemuka adalah tidak dibenarkan. Pengecualian diberikan kepada lima (5) kategori pelajar yang berkeperluan untuk pulang ke kampus secara berperingkat bagi melaksanakan PdP seperti di dalam kenyataan media tersebut.
2. Kesenambungan daripada pemakluman oleh LJBM, Makluman Khas QSAC #1-2020 berkenaan Pencegahan Jangkitan Wabak Covid-19 dan Kesan Terhadap Program Ukur Bahan di Pemberi Pendidikan Tinggi Malaysia bertarikh 27 Mac 2020, panduan ini adalah bersifat **advisory** kepada Pemberi Pendidikan Tinggi yang mengendalikan Program Ukur Bahan (PPT-UB) dalam merancang pelanjutan sistem pengajian secara *online/remote learning* sehingga penghujung tahun 2020 atau ke tempoh lain yang ditetapkan oleh pihak berkuasa. Keutamaan perancangan dan pendekatan PdP adalah :
  - i. menyokong usaha kerajaan dalam mengoptimumkan penjarakan sosial dan memutuskan rantaian jangkitan dalam membendung penularan sepenuhnya COVID-19;
  - ii. memastikan kelangsungan kemajuan pengajian pelajar; dan
  - iii. memelihara kualiti pengajian bagi memastikan kepentingan peluang pelajar dalam prospek kerjaya pada masa akan datang.
3. Panduan ini juga **perlu dibaca bersama dengan arahan atau ketetapan** yang dikeluarkan oleh **pihak berkuasa** dari semasa ke semasa termasuk Jabatan Pendidikan Tinggi (JPT) dan Agensi Kelayakan Malaysia (MQA).

4. Senat / Lembaga Akademik PPT-UB adalah bertanggungjawab dan diberikan autonomi untuk memutuskan pelaksanaan program dalam tempoh yang ditetapkan oleh pihak berkuasa berdasarkan peruntukan perlembagaan masing-masing serta kesesuaian sumber dan prasarana sedia ada. PPT-UB perlu mengambil kira kepentingan dan menjaga kebajikan pelajar dan kakitangan dalam pelaksanaan ini. PPT-UB hendaklah memastikan sebarang pindaan dan penyelarasan direkod untuk tujuan rujukan semasa penilaian akreditasi pada masa akan datang serta dimaklumkan kepada LJBM.
5. PPT-UB merujuk kepada IPTA, IPTS, Politeknik dan Kolej Komuniti yang mengendalikan program Ukur Bahan dan telah diakreditasi oleh LJBM dan MQA.

PENCAPAIAN HASIL PEMBELAJARAN

6. Pada umumnya sebarang perubahan dan pengubahsuaian kepada PdP perlu meletakkan pencapaian hasil pembelajaran program sebagai parameter utama. Selaras dengan ketetapan di dalam Manual Akreditasi Program Ukur Bahan LJBM (Edisi Ketiga) dan Kerangka Kelayakan Malaysia (MQF) Edisi Kedua.
7. LJBM mengambil maklum akan cabaran dan kesukaran PPT-UB untuk membuat penyampaian dan pengukuran pencapaian bagi domain hasil pembelajaran pelajar tertentu dalam PdP alternatif yang diubah suai. Antara domain hasil pembelajaran tersebut merangkumi:
  - i. *Knowledge & Understanding;*
  - ii. *Cognitive Skills;*
  - iii. *Functional Work Skills;*
  - iv. *Personal & Entrepreneurial Skills;*
  - v. *Ethics & Professionalism.*
8. Selaras dengan itu, PPT-UB boleh mempertimbangkan sewajarnya untuk membuat pengubahsuaian dan pelarasan semula kepada aspek penilaian dan kaedah pengajaran sejajar dengan hasil pembelajaran yang telah ditetapkan. Ini bagi memastikan hasil pembelajaran tersebut masih dapat diukur dan dicapai oleh pelajar setelah mereka menyelesaikan kursus di dalam situasi dan pengendalian yang berbeza. Ini termasuk menyelaraskan semula agihan hasil pembelajaran kursus yang mana domain pembelajaran yang sukar disampaikan dan dinilai melalui kaedah alternatif dianjurkan ke kursus-kursus lain yang bersesuaian di semester yang dijangkakan boleh dikendalikan melalui kaedah bersemuka.
9. PPT-UB bertanggungjawab untuk memastikan pelajar dimaklumkan berkenaan penyelarasan yang hendak dilaksanakan terutama yang berkaitan dengan perubahan aspek penilaian. Ini supaya pelajar dapat membuat persediaan awal dari segi mental dan fizikal.

PENGAJARAN DAN PEMBELAJARAN (PdP)

10. Merujuk kepada **Soalan Lazim - Berkaitan Pelaksanaan Program Pengajian Ukur Bahan Semasa Perintah Kawalan Pergerakan Covid-19** yang dikeluarkan oleh LJBM pada 27 Mac 2020, PPT-UB telah diberikan fleksibiliti untuk mengendalikan PdP secara *online/remote learning*. Tindakan ini merupakan langkah sementara sehingga keadaan kembali pulih. Mengambil kira norma baharu dan pemakluman terkini MQA dan KPT, PPT-UB perlu meneruskan pengendalian secara *online/remote learning* sehingga tempoh yang ditetapkan oleh pihak berkuasa.
11. Dalam pada itu, LJBM turut mengambil maklum terdapat kursus-kursus kritikal yang perlu dilaksanakan secara bersemuka dan sukar digantikan secara *online/remote learning* terutama kursus-kursus yang bersifat teknikal, klinikal, penyelidikan kerja makmal atau lain-lain aktiviti yang melibatkan keperluan kompetensi kemahiran yang spesifik. Dalam hal ini, PPT-UB dinasihatkan untuk secara kreatif dan berinovasi dalam menyusun kursus-kursus di semester yang terkesan seperti berikut:
  - i. meningkatkan tumpuan penawaran kursus-kursus yang melibatkan teori atau berklasifikasi sebagai kursus asas / Mata Pelajaran Umum (MPU) / kursus universiti / lain-lain yang sesuai dikendalikan secara efektif melalui *online / remote learning* sepenuhnya terutamanya kepada pelajar di awal peringkat pengajian. Ini juga termasuk pelajar antarabangsa pengambilan baharu yang masih belum boleh datang ke Malaysia atas sekatan perjalanan;
  - ii. kursus-kursus yang melibatkan aktiviti praktikal/amali boleh disesuaikan dengan menggunakan pendekatan *virtual simulation, virtual lab, animation, gamification* atau kaedah lain; dan
  - iii. komponen pembelajaran yang kritikal dilaksanakan bersemuka yang tidak dapat diganti melalui kaedah *online/remote learning* dianjurkan ke semester akan datang atau dikendalikan selaras dengan mana-mana kebenaran khas pihak berkuasa.
12. PPT-UB juga digalakkan untuk mempertimbangkan berkongsi kemudahan pembelajaran dengan pelajar-pelajar daripada PPT-UB lain yang tinggal di kawasan berdekatan. Ini akan memberikan impak yang positif dalam membantu pencapaian kemahiran pelajar-pelajar tersebut. Namun, pelaksanaan ini perlu disesuaikan dengan norma baharu yang ditetapkan.
13. Dalam membuat penyusunan dan penyelarasan semula sistem pengajian, PPT-UB hendaklah mengutamakan pelajar-pelajar yang bakal bergraduat dan memastikan pelajar-pelajar tersebut melengkapkan kesemua keperluan program termasuk aktiviti praktikal dan pendedahan industri.

WORK-BASED LEARNING (WBL) / 2U2i / LATIHAN INDUSTRI

14. Dengan keadaan semasa, terdapat industri yang sedang giat memulihkan ekonomi mereka. Lantaran itu, terdapat situasi di mana industri keberatan menerima pelajar latihan industri. Oleh yang demikian, PPT-UB boleh membuat pindaan semester latihan industri ke semester berikutnya ATAU menggantikan komponen industri/ latihan industri tersebut kepada alternatif lain yang bersesuaian bergantung kepada bidang program dan memenuhi hasil pembelajaran.

15. PPT-UB digalakkan untuk memberi penekanan kepada pendedahan industri supaya pelajar mendapat manfaat yang optimum untuk persediaan mereka di alam kerjaya. Kaedah lain yang boleh dipertimbangkan adalah seperti *industry-based project*, *problem-based project*, *topical studies* atau *research project*. PPT-UB juga boleh menggabungkan beberapa aktiviti bagi memastikan hasil pembelajaran yang ditetapkan adalah tercapai. PPT-UB boleh mempelbagaikan kaedah pelaksanaan dengan membahagikan topik-topik yang besar kepada komponen yang lebih kecil mengikut hasil pembelajaran kursus dan dilaksanakan sendiri oleh pelajar dengan penyeliaan staf akademik dan/ atau pengamal industri.
16. PPT-UB boleh mempertimbangkan untuk menukarkan pelajar mod industri kepada mod kerja kursus memandangkan menjalankan dua mod berbeza pada masa yang sama iaitu mod kerja kursus dan industri (2u2i) atau WBL. Pengubahsuaian ini adalah untuk memastikan pelajar dapat meneruskan program dalam situasi yang mencabar ini. PPT-UB boleh menggantikan kursus latihan industri selaras dengan perkara di atas.

PENILAIAN PELAJAR

17. PPT-UB dibenarkan membuat penyelarasan dan pengubahsuaian terhadap kaedah penilaian berterusan atau penilaian akhir bentuk baharu yang diwajibkan dengan hasil pembelajaran yang telah ditetapkan. Penggunaan kaedah penilaian alternatif perlu dipraktikkan agar hasil pembelajaran dapat diukur dengan berkesan. Penyelaras program atau *Subject Matter Expert (SME)* hendaklah menentukan kesesuaian dan kecukupannya.
18. PPT-UB digalakkan untuk meneruskan **Penilaian Formatif** mengikut kesesuaian di mana maklum balas atau dapatan daripada penilaian ini akan dapat membantu pelajar mengetahui kelemahan dari aspek pemahaman/ penguasaan topik untuk diperbaiki. Maklum balas melalui penilaian formatif turut membantu staf akademik untuk merancang dan mengendalikan PdP dengan lebih berkesan.
19. Untuk **Penilaian Sumatif**, PPT-UB boleh mengenalpasti kaedah penilaian berterusan dan penilaian akhir yang bersesuaian bagi menentukan pengukuran hasil pembelajaran pelajar.

GREED PEMARKAHAN PELAJAR

20. PPT-UB diberikan autonomi untuk menentukan sistem penggredan yang bersesuaian bagi menggambarkan pencapaian kompetensi pelajar terhadap satu-satu kursus semasa tempoh krisis. Namun, PPT-UB mestilah mempunyai **sistem penggredan yang telus dan sebarang perubahan hendaklah dimaklumkan dan diperjelaskan kepada pelajar**. PPT juga boleh mempertimbangkan kaedah yang membenarkan pelajar menentukan cara penggredan tersebut dinyatakan di dalam transkrip mereka.

SYARAT KEMASUKAN PELAJAR

21. MQA telah mengeluarkan pemakluman **Panduan Kemasukan Pelajar Tempatan Akibat Penangguhan/ Pembatalan Peperiksaan Sekolah Menengah Luar Negara dan Ujian Kompetensi Bahasa Inggeris Tempatan/ Antarabangsa Disebabkan Penularan COVID-19** bertarikh 13 April 2020 iaitu PPT dibenarkan untuk membuat pengambilan pelajar tempatan secara tawaran bersyarat mengikut kriteria yang dinyatakan.

22. Pengambilan pelajar antarabangsa adalah berdasarkan syarat kemasukan yang ditetapkan. Mengambil kira pembatalan/ penangguhan peperiksaan sekolah menengah luar negara, pada prinsipnya, gred pelajar dan sijil yang dikeluarkan secara rasmi oleh pihak berkuasa negara berkaitan atau badan persijilan terbabit boleh diterima oleh PPT tempatan bagi tujuan kemasukan pelajar antarabangsa.
23. Pengambilan pelajar antarabangsa juga adalah berdasarkan ketetapan kompetensi Bahasa Inggeris yang ditetapkan oleh KPT melalui surat berkenaan Syarat Kompetensi Bahasa Inggeris Kepada Pelajar Antarabangsa bertarikh 9 Disember 2019. Berdasarkan pemerhatian MQA, beberapa ujian kompetensi antarabangsa yang ditetapkan oleh KPT seperti *Test of English as a Foreign Language Internet-Based Test (TOEFL iBT)* dan *International English Language Testing System (IELTS)* telah menawarkan ujian dalam talian yang boleh diambil oleh calon di rumah masing-masing. *Pearson PTE Academic* juga ditawarkan di sejumlah lokasi di seluruh dunia termasuk Malaysia dengan kehadiran bilangan calon yang terhad.
24. Dalam pada itu, PPT boleh melaksanakan pengecualian pencapaian kompetensi Bahasa Inggeris kepada pelajar tempatan berdasarkan Pemakluman Mengenai Keputusan Dasar-Dasar Baharu IPTS yang dikeluarkan JPT bertarikh 27 Januari 2017 seperti berikut:
  - i. menggunakan kelayakan akademik dari institusi yang menggunakan Bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar sepenuhnya; atau
  - ii. telah mengikuti pengajian di Malaysia dan bercadang untuk melanjutkan pengajian ke peringkat lebih tinggi dengan tertakluk kepada perkara (i); atau
  - iii. mempunyai kelayakan akademik di peringkat O-Level atau A-Level.

KEBAJIKAN PELAJAR

25. PPT-UB yang melaksanakan PdP secara *online/ remote learning* hendaklah memastikan kebajikan pelajar dititikberatkan. Ini termasuk jadual waktu pengajian mereka hendaklah mengambil kira keadaan dan situasi semasa. PPT-UB juga perlu memberikan sokongan kepada pelajar dengan menyediakan panduan dan maklumat yang lengkap untuk membantu pelajar menyesuaikan diri dengan perubahan kaedah pembelajaran secara konvensional kepada secara *online/ remote learning*.
26. PPT-UB hendaklah memastikan pelaksanaan PdP secara *online/ remote learning* dapat dimanfaatkan oleh semua pelajar. Sekiranya pelajar mengalami kesulitan untuk mengikuti pembelajaran secara *online/ remote learning*, PPT-UB hendaklah mengenal pasti kesulitan yang dihadapi oleh pelajar. Antara mekanisme yang boleh dipertimbangkan adalah menyediakan kemudahan pinjaman alat peranti mudah alih dan internet bagi membolehkan pelajar mengikuti program pengajian dengan efisien. PPT-UB hendaklah sentiasa mendapatkan maklum balas pelajar dari semasa ke semasa supaya pembelajaran dapat berlaku/ berlangsung secara berkesan.

STAF AKADEMIK

27. PPT-UB perlu memastikan staf akademik diberikan panduan, bimbingan dan sokongan yang bersesuaian dalam merancang dan melaksanakan pengubahsuaian secara *online/ remote learning*. Staf akademik hendaklah dibekalkan dengan kemudahan yang bersesuaian untuk memastikan pengajaran yang dijalankan secara *online/ remote learning* berjalan dengan lancar dan berkesan. Ini termasuk membenarkan staf akademik menggunakan kemudahan di kampus sekiranya diperlukan.

JAMINAN KUALITI DALAMAN

28. Pusat/ Unit Jaminan Kualiti Dalaman PPT-UB bertanggungjawab memantau pelaksanaan dan keberkesanan penyampaian program yang dijalankan secara *online/ remote learning* secara berterusan. Ini bagi memastikan isu atau masalah yang timbul semasa pengendalian program secara *online/ remote learning* dapat diatasi dan ditambah baik.
29. Pusat/ Unit Jaminan Kualiti Dalaman PPT-UB perlu memantau keberkesanan pelbagai aspek tindakan pasca krisis setelah keadaan kembali pulih. Tindakan tersebut boleh berbentuk program pemulihan, pembedahan atau penambahbaikan berdasarkan keperluan dan boleh dilaksanakan secara berperingkat.

KAEDAH PENYAMPAIAN PROGRAM

30. Pengubahsuaian pelaksanaan PdP secara konvensional kepada *online/ remote learning* sepenuhnya tidak mengubah kaedah penyampaian program tersebut kepada kaedah *Open and Distance Learning (ODL)*. Pengubahsuaian ini merupakan kebenaran khas kepada semua PPT-UB secara interim dalam membantu PPT-UB memberi tumpuan sepenuhnya untuk melaksanakan PdP yang terbaik dalam situasi yang mencabar ini.
31. Tidak dapat dinafikan perubahan dan pengubahsuaian ke atas program konvensional yang dilaksanakan terutama secara *online/ remote learning* dalam tempoh krisis ini akan dapat memberikan impak yang positif kepada PPT-UB untuk menawarkan program secara ODL dan MC dengan lebih serius di masa akan datang.

Makluman ini adalah terpakai ke atas semua PPT-UB yang telah diluluskan atau/dan diakreditasi oleh LJBM untuk semester yang sedang berlangsung iaitu bermula serta merta sehingga ke suatu masa di mana keadaan pandemik menjadi reda dan terkawal sepenuhnya. Penetapan ini adalah tertakluk kepada arahan pihak berkuasa berkenaan dari semasa ke semasa.

Sebarang pertanyaan lanjut berkenaan perkara ini boleh menghubungi Sekretariat Akreditasi Ukur Bahan di talian 03-26107803 atau email ke info@bqsm.gov.my.

**MAJLIS AKREDITASI UKUR BAHAN
LEMBAGA JURUUKUR BAHAN MALAYSIA
9 JUN 2020**